

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний транспортний університет
Освітня програма	48168 Транспортні технології на автомобільному транспорті
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	275 Транспортні технології

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

09.09.2021 р.

Справа № 1323/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 27 "Транспорт" у складі:

Самородов Вадим Борисович – головуєчий,

Гончаренко Андрій Вікторович,

Грицук Ігор Валерійович,

Каменєв Олександр Юрійович,

Кириллова Олена Вікторівна,

Козіков Анатолій Вікторович,

Очкасов Олександр Борисович,

Ройко Юрій Ярославович,

Сіденко Євген Вікторович,

за участі запрошених осіб:

Проректор - Грицук Олександр Казимирович – представник ЗВО,

Прокудін Георгій Семенович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний транспортний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	48168
Назва ОП	Транспортні технології на автомобільному транспорті
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	275 Транспортні технології
Спеціалізація (за наявності)	275.03 на автомобільному транспорті
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

У ЗВО діє Стратегія розвитку Національного транспортного університету (далі – НТУ) на 2019 – 2025 рр. (розміщена на офіційній сторінці ЗВО у розділі «Доступ до публічної інформації»), у якій сформовано 4 основні розділи, де описано законодавчу базу, концептуальні засади стратегічного розвитку, пріоритети розвитку та реалізацію стратегії. Мета та цілі ОНП «Транспортні технології на автомобільному транспорті» третього (доктор філософії) рівня вищої освіти мають чіткий взаємний зв'язок із місією та стратегією НТУ. Такий зв'язок системно простежується між розділом 1 ОНП «Профіль ОНП» та розділом 3 Стратегії НТУ «Пріоритети розвитку університету». Зазначена ОНП для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти, виходячи із її змісту, знаходиться в межах предметної області спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)». ГЕР підтримує рекомендацію експертної групи щодо необхідності застосування у тексті Стратегії НТУ терміну «здобувач вищої освіти» з таким означенням: «особа, яка навчається у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації» (пункт 11 частини першої статті 1 Закону України «Про вищу освіту»).

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Зі звітів самооцінювання та експертної групи (ЕГ) ГЕР встановлено такі факти залучення зацікавлених сторін до формування цілей та програмних результатів навчання: – здобувачі формулюють власні пропозиції та реалізують потреби через Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, шляхом участі у засіданнях вчених радах факультету та університету, а також шляхом проведення відповідних опитувань; – роботодавці приймають участь у семінарах з обговорення ОНП, постійно залучені до їх рецензування щодо забезпечення якості вищої освіти та формування змісту. Таке залучення представників із числа роботодавців дає можливість формувати фахові компетентності та перелік програмних результатів навчання; – академічна спільнота має можливості щодо забезпечення певної академічної свободи в процесі реалізації освітніх компонентів програми, виборі методів навчання, змістового наповнення освітніх компонентів, використанні результатів власних і загальних результатів наукових досліджень; – інші стейкхолдери – це ЗВО України та Польщі, ДП «ДержавторансНДІпроект». Виходячи із викладеного, ГЕР підтверджує існування певного рівня діяльності із залучення різних груп зацікавлених сторін до формування цілей та програмних результатів навчання. Поряд із цим вважаємо за необхідне звернути увагу на таке: – щодо здобувачів, то ЗВО має чітко продемонструвати у своєму звіті із самооцінювання про те, які сильні та слабкі сторони ОНП відзначили здобувачі, яка репрезентативність опитування, абсолютні та відносні їх результати. У той же час, ЕГ має пересвідчитись у реальності, а не формальності характеру врахування думок та пропозицій здобувачів; – щодо академічної спільноти, то немає інформації щодо конкретних прикладів пропозицій від цієї категорії стейкхолдерів, в тому числі із числа кафедр загальноуніверситетської підготовки, які задіяні до реалізації цієї ОНП; – щодо інших стейкхолдерів, то в Україні та країнах ЄС є досить значний перелік ЗВО, де функціонують освітні програми, які аналогічні до ОНП зі спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)» на третьому (доктор філософії) рівні вищої освіти, елементи кращого досвіду реалізації яких рекомендуємо враховувати та переймати.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Виходячи із звіту самооцінювання, «цілі та програмні результати ОНП передбачають успішну трудову діяльність випускників програми, в першу чергу наукову та науково-педагогічну у ЗВО та наукових установах, що передбачає на основі глибинних знань зі спеціальності, загальнонаукових знань, універсальних навичок дослідника та якісної мовної підготовки здійснювати наукові дослідження в галузі науки і техніки, які вирішують проблеми системного характеру для досягнення нових інноваційних результатів у сфері концептуального управління розвитком автотранспортних технологій та продовження навчання з високим ступенем автономії». Таке формулювання цілком підходить для реалізації ОНП третього (доктор філософії) рівня вищої освіти, оскільки основними працедавцями випускників є ЗВО, науково-дослідні та проектні організації тощо. ГЕР встановлено, що програмні результати навчання визначаються із урахуванням тенденцій розвитку галузі 27 «Транспорт» та спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)», потреб ринку праці, регіонального контексту та досвіду реалізації деяких аналогічних програм.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» відсутній. Під час аналізу освітньої та наукової частин ОНП визначено, що ЗВО враховано вимоги: Постанови КМУ № 261 від 23.03.2016 р. щодо 4-ох обов'язкових складових компетентностей підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та Постанови КМУ від 12 червня 2019 р. № 509 для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за основними дескрипторами 8-го кваліфікаційного рівня (знання, уміння (навички), комунікація, автономність (відповідальність)).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОНП «Транспортні технології на автомобільному транспорті» з підготовки докторів філософії за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» в НТУ становить 60 кредитів ЄКТС, з яких 45 кредитів – обов'язкові ОК (75%) та 15 кредитів – вибіркові ОК (25%). Тут є повна відповідність статті 5 Закону України «Про вищу освіту».

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Загалом ОНП містить обов'язкові ОК таких блоків підготовки: мовних компетентностей (8 кредитів ЄКТС); глибинних знань зі спеціальності (12 кредитів ЄКТС); загальнонаукових (філософських) компетентностей (7 кредитів ЄКТС); універсальних навичок дослідника (12 кредитів ЄКТС); практичної підготовки у вигляді педагогічної практики (6 кредитів ЄКТС). Всього – 45 кредитів ЄКТС. Освітні компоненти підпорядковані певній логіці навчання та викладання, а також об'єднані структурно-логічною схемою. Всі програмні результати навчання забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами. Обов'язкові освітні компоненти, включені до ОНП, у сукупності забезпечують досягнення програмних результатів навчання, а вибіркові освітні компоненти підсилюють такі результати, що відображено у відповідних матрицях. Щодо назви ОК «Основи психології та педагогіки вищої школи», то ГЕР вважає, що для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти у назві навчальної дисципліни вживати «основи» недоцільно, а під час її викладання надавати поглиблені знання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ОНП третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» відповідає визначеній для неї предметній області. Про це засвідчують освітня та наукова складові ОНП, а також сформульовані основні аспекти науково-дослідницької та практичної підготовки здобувачів, методологічні підходи щодо проведення наукових досліджень, аналізу їх результатів та формулювання теоретичних і практичних висновків. Наявність в ОНП ОК гуманітарного, суспільствознавчого та фундаментального спрямування дозволяють лише підсилити формування світоглядного рівня здобувачів ступеня доктора філософії.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Зі звіту ЕГ визначено, що формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається відповідно до Положення про порядок реалізації студентами НТУ права на вільний вибір навчальних дисциплін (http://vstup.ntu.edu.ua/pro_vybir_navch_dystryplin.pdf, надалі – Положення), введеного в дію у 2017 р. Це положення регламентує також процедуру формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів вищої освіти на третьому (доктор філософії) рівні. Із цього ж звіту встановлено, що вибіркові ОК можуть формуватись із рекомендованого блоку (ВБК 1 – ВБК 10) у кількості – 3 одиниці по 5 кредитів ЄКТС кожна, що чітко відображається через ОНП та навчальний план, складений на її основі або ж із загальноуніверситетського каталогу вибіркових дисциплін (<http://www.ntu.edu.ua/studentam/vibirkovi-distiplini/>). Якщо проаналізувати цей загальноуніверситетський каталог, то залишається незрозумілим питання щодо кількості можливих вибіркових ОК для здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти сумарною кількістю 15 кредитів ЄКТС, як це регламентує ОНП. Поряд із цим, у звіті самооцінювання ЗВО посилається на Порядок вибору навчальних дисциплін аспірантами Національного транспортного університету (<http://www.ntu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/12/poriadok-vyboru-dystryplin.pdf>), який набув чинності у 2016 р. і має досить загальний характер. Якщо користуватись Положенням, то відповідно до п. 2.3.3 аспірантам може бути відмовлено у виборі ОК, якщо їх кількість менша за 15 осіб. Враховуючи, що найбільша кількість здобувачів на одному курсі, виходячи із звіту самооцінювання, становить 8 осіб, то виникає запитання щодо дотримання процедури вибору ОК. Водночас ЕГ стверджує, що аспірантами наведено факти формування індивідуальних освітніх траєкторій, які відображено у їх індивідуальних навчальних планах. Виходячи із викладеного, ГЕР рекомендує впорядкувати процедуру вибору ОК для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти у відповідних нормативних документах ЗВО та розміщувати повну та вичерпну інформацію для таких здобувачів на сайті ЗВО у закладці «Аспірантура і докторантура».

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Змістом ОНП, зокрема розділом 2 «Перелік компонент освітньо-наукової програми «Транспортні технології на автомобільному транспорті» та їх логічна послідовність» передбачено обов'язковий ОК «Педагогічна практика» (ПП) із кількістю кредитів ЄКТС – 6, який викладається у 3, 5 та 7 семестрах. Безперечно, сильною стороною ОНП є залучення здобувачів до практичної підготовки шляхом реалізації педагогічного навантаження, вивчення досвіду інших викладачів шляхом відвідування їх занять, розробка плану та змісту навчальних занять, участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів тощо. Важливим також є набуття поглиблених теоретичних навиків здобувачами під час вивчення дисципліни «Основи психології та педагогіки вищої школи». Загалом ГЕР вважає діяльність за цим підкритерієм на достатньому рівні, виходячи із того, що ОНП відноситься до третього (доктор філософії) рівня вищої освіти і основний акцент має відбуватись на педагогічній складовій.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

На підставі звітів самооцінювання та ЕГ, а також за результатами моніторингу ОНП і навчального плану встановлено, що ЗВО створює можливості здобувачам набути soft skills для подальшої освітньої та професійної діяльності в межах реалізації багатьох ОК. Найбільшу увагу на реалізації навиків soft skills зосереджено в межах ОК «Іноземна мова наукового спілкування», «Основи психології та педагогіки вищої школи» тощо. ЕГ та ГЕР рекомендують розмістити анотації таких дисциплін на сайті ЗВО, що покращить процедуру обізнаності здобувачів про можливості розвитку соціальних навичок поза змістом обов'язкових компонент ОНП.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній. Зі звіту самооцінювання визначено, що під час розроблення ОНП третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» ЗВО орієнтувався на Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанову КМУ «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Класифікатор професій ДК 003:2010.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Грунтуючись на відомостях самооцінювання та ЕГ, із загальної кількості 1800 годин (60 кредитів ЄКТС) на аудиторні заняття припадає 555 годин (30,8%). Виходячи із цього, ГЕР відзначає реалістичність співвідношення фактичного навантаження здобувачів вищої освіти та обсягу ОНП. ГЕР та ЕГ рекомендують постійно моніторити навантаження здобувачів під час формування обсягів індивідуальних завдань та контрольних заходів, оскільки значну частку часу вони мають приділяти виконання наукової складової ОНП (експериментальні дослідження, написання наукових праць тощо).

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Навчання за дуальною освітою на ОНП «Транспортні технології на автомобільному транспорті» зі спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)» на третьому (доктор філософії) рівні вищої освіти у ЗВО не проводиться.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за третім (доктор філософії) рівнем вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО у вигляді Додатку 6 (http://vstup.ntu.edu.ua/vstup_asp2021.pdf). Вступ відбувається на підставі освітнього рівня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст». Конкурсний відбір проводиться на основі розрахунку конкурсного балу, який є сумою балів, отриманих під час складання вступних іспитів зі спеціальності та іноземної мови, а також додаткових балів за навчальні та наукові досягнення (розділ 5 «Організація і проведення вступних випробувань та конкурсного відбору до аспірантури, зарахування на навчання до аспірантури та докторантури» Додатку 6 Правил прийому). Під час вступу визнається сертифікат з іноземної мови, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Такий сертифікат прирівнюється до результатів вступного випробування з іноземної мови із найвищим балом. ГЕР встановлює повну відповідність діяльності за цим підкритерієм.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

ЕГ та ГЕР встановлено, що відповідно до вимог Додатку 6 Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Національному транспортному університеті у 2021 році (зі змінами) особливості ОНП насамперед враховуються «Програмою вступного іспиту зі спеціальності для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» (освітньо-наукова програма «Транспортні технології на автомобільному транспорті)» (http://vstup.ntu.edu.ua/phd/ТТ_phd.pdf), яка містить досить значний перелік питань з 15-ти професійно-орієнтованих дисциплін, які в повній мірі відображають специфіку предметної області спеціальності. Доброю практикою є те, що вступник на ОНП подає на розгляд потенційного керівника та до відділу аспірантури і докторантури документи, які засвідчують його попередній науковий доробок. Це дає можливість ЗВО надати належне наукове керівництво запропонованій дослідницькій діяльності аспіранта після вступу.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО є достатня нормативна база, яка регламентує визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, у т.ч. і закордонних. Водночас звіти самооцінювання та ЕГ свідчать, що у ЗВО немає практики визнання результатів, здобутих за програмами міжнародної академічної мобільності в межах предметної області ОНП «Транспортні технології на автомобільному транспорті» зі спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)». Рекомендацією ГЕР є покращення діяльності в межах ОНП щодо започаткування програм міжнародної академічної мобільності для здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти в межах предметної області спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)», а також мотивування здобувачів до поглиблення знання та володіння іноземними мовами, що в подальшому розширить можливості їх доступу до міжнародних наукових баз даних та світової наукової спільноти.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО є достатня нормативна база, яка регламентує визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Водночас, немає жодного випадку застосування положень нормативів в рамках реалізації цієї ОНП. Враховуючи, що акредитується ОНП третього (доктор філософії) рівня вищої освіти, на якій відбувається підготовка кадрів вищої кваліфікації, такий факт можна вважати слабкою стороною. ГЕР вважає, що причиною такого явища може бути недостатній рівень мотивації здобувачів вищої освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

У звітах самоаналізу та ЕГ відображено аспекти студентоцентрованого навчання, що може відповідати принципам академічної свободи. Це також підтверджується нормативною базою ЗВО. Академічна свобода в межах реалізації ОНП третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» забезпечується шляхом вільно вибору здобувачами навчальних дисциплін (враховуючи рекомендації, висловлені у підкритерії 2.4), тематики наукових досліджень, індивідуальних науково-дослідних завдань тощо. ЗВО забезпечує відкритий доступ до міжнародних наукових баз даних, навчальних та навчально-методичних праць, в тому числі із використанням технології дистанційного навчання, яка забезпечується через внутрішню локальну мережу. Важливим аспектом є забезпечення раціонального співвідношення між аудиторним навантаженням (1/3) та самостійною роботою (2/3) здобувачів. За результатами звіту ЕГ встановлено, що здобувачі розглядаються як суб'єкти освітнього процесу із власними унікальними інтересами та потребами.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

За результатами аналізу наданої інформації та в процесі моніторингу посилянь, ГЕР визначено, що інформування здобувачів вищої освіти про освітній процес є достатнім на нормативному рівні та постійно удосконалюється через робочі навчальні програми дисциплін та (або) силабуси. ЕГ та ГЕР дійшли висновку, що всім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Можливість здобувачів поєднувати навчання та дослідження в межах цієї ОНП є, безумовно, вагомим аргументом для підтвердження імплементації дослідницької компоненти в освітньому процесі. Для підтвердження вагомих здобутків у діяльності за цим підкритерієм наведено недостатньо фактів реалізації поєднання навчання та дослідження. Враховуючи рівень вищої освіти, на якому функціонує ОНП «Транспортні технології на автомобільному транспорті», необхідно більше уваги приділяти кількості та статусу наукових публікацій здобувачів, особливо тих, які навчаються на 3 та 4 роках, їх участі у госпдоговірній та науково-дослідній діяльності. Загалом здобувачів 3-го та 4-го курсів на ОНП навчається 15 осіб, проте інформація наводиться лише щодо активності 2–3 осіб. Опис лише дослідницьких методів, які впроваджуються, є важливою, але недостатньою умовою для повної та комплексної оцінки діяльності за цим підкритерієм.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Зі звітів самооцінювання та ЕГ встановлено документальне підтвердження щодо оновлення викладачами змісту навчальних дисциплін з урахуванням тенденцій розвитку галузі 27 «Транспорт» та спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)».

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

У рамках інтернаціоналізації ЗВО демонструє прагнення до розширення освітньої та наукової діяльності. Існують позитивні приклади залучення до заходів, пов'язаних із інтернаціоналізацією, викладачів, які задіяні до реалізації ОНП третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» в межах її предметної області. ГЕР рекомендує впроваджувати такі ж позитивні практики і щодо здобувачів вищої освіти.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів

навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Загальні нормативні вимоги щодо контрольних заходів є чіткими та зрозумілими, а також достатньо висвітлені на відповідних ресурсах ЗВО. Ці вимоги регламентуються такими внутрішніми документами НТУ: – Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Національному транспортному університеті (<http://www.ntu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/12/polozhennia-pro-pidhotovku-PhD.pdf>) – щодо формування індивідуальних планів наукової роботи (п. 3.3 – 3.8), індивідуальних навчальних планів (п. 6.2), а також підсумкової атестації здобувачів вищої освіти (п. 6.6); – Порядок проведення атестації аспірантів Національного транспортного університету про виконання індивідуального плану (<http://www.ntu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/12/poriadok-provedennia-atestatsii.pdf>) – щодо процедури звітування здобувачів на кафедрі та факультеті – Положення про організацію освітнього процесу в Національному транспортному університеті (http://vstup.ntu.edu.ua/pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf) – щодо форм контрольних заходів, критеріїв оцінювання та атестації здобувачів вищої освіти у ЗВО. Здобувачі під час зустрічі з ЕГ підтвердили, що викладачі на початку семестру доводять до їх відома критерії оцінювання з кожного ОК. Загалом в НТУ прийнято таку шкалу оцінювання: 90–100 балів (A) – «відмінно»; 74–89 (C, B) – «добре»; 60–73 (E, D) – «задовільно»; 35–59 (FX) – незадовільно з можливістю повторного складання; 0–34 (F) – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням. Виходячи із аналізу робочих навчальних програм (РНП) обов'язкових ОК (таблиця 1 звіту самооцінювання), така шкала оцінювання застосовується для екзаменів та практики. Заліки оцінюються не диференційовано. За результатами аналізу РНП та навчального плану встановлено, що з усіх обов'язкових та вибіркового ОК передбачено екзамен, за виключенням першої частини ОК «Іноземна мова наукового спілкування», де передбачено залік. У кожній РНП надається інформація щодо розподілу балів за виконання певного обсягу робіт та завдань. Аналізуючи РНП з ОКЗ 7 «Формування системного наукового світогляду» встановлено, що до 10 балів можна отримати за відвідування занять та ще до 10 балів за присутність та активність, тобто сумарно до 20 балів за види робіт, які не відображають рівень оволодіння певними знаннями і навиками та не містять чітких завдань. Схожа ситуація з ОКЗ 6 «Основи психології та педагогіки вищої школи». ГЕР рекомендує надалі уникати таких методів невалідного контролю навіть за умови, якщо вони частково присутні у навчальній дисципліні. ГЕР встановлено також деяку розбіжність між критеріями оцінювання з окремих ОК, які наведені у РНП (таблиця 1 звіту самооцінювання) та силабусах (<https://drive.google.com/drive/folders/1xNxj6nxOA7MkhQbi8QCLF5XbrteHT1pO>). Рекомендуємо систематизувати інформацію, що покращить чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти відсутній. У розділі 3 ОНП «Форма атестації здобувачів вищої освіти» зазначено, що «підсумкова атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою «Транспортні технології на автомобільному транспорті» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти зі спеціальності 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» проводиться у формі відкритого і публічного захисту дисертаційної роботи у постійно діючій або спеціалізованій вченій раді, яка утворена для проведення разового захисту, та завершується видачею МОН України документу встановленого зразка про присудження здобувачеві наукового ступеня доктора філософії з транспортних технологій за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)». Передумовою допуску здобувача до захисту дисертаційної роботи є успішне виконання ним індивідуального навчального плану. На час акредитаційної експертизи таке формулювання відповідає вимогам Постанови КМУ № 167 від 06.03.2019 р. «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», а також п. 6 ст. 5, п. 3 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII у редакції від 23.04.2021 р.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедурні аспекти проведення контрольних заходів чітко регламентовані нормативними документами ЗВО («Положення про організацію освітнього процесу в Національному транспортному університеті»). Вони є чіткими та зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, передбачають порядок оскарження результатів тощо. Терміни та розклади проведення атестацій є у вільному доступі на сайті ЗВО. За час реалізації цієї ОНП випадків подання скарг здобувачами щодо процедури та результатів проведення контрольних заходів не було. Рекомендуємо проводити контрольні заходи у вигляді тестування із використанням модульних об'єктивно-орієнтованих динамічних навчальних середовищ з автоматичним встановлення кінцевого результату. Це сприятиме підвищенню рівня об'єктивності під час визначення результатів навчання. Доброю практикою є те, що проміжна атестація здобувачів відбувається не лише їх керівниками, але й на засіданнях кафедр на основі звіту здобувачів, відповідей на питання та завершується шляхом голосування.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

За результатами моніторингу нормативних документів, звітів самооцінювання та ЕГ, ГЕР відзначає, що забезпечення академічної доброчесності є частиною внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО. Також встановлено, що існує практика використання онлайн-сервісів пошуку плагіату Strikeplagiarism.com та Unicheck.com для встановлення рівня оригінальності наукових публікацій та дисертаційних робіт. ГЕР відзначає достатньо високий рівень політики,

стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності у ЗВО. До того ж, вони є визначеними, чіткими і зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

За результатами аналізу інформації щодо академічної та професійної кваліфікації викладачів, які задіяні до реалізації обов'язкових освітніх компонент ОНП «Транспортні технології на автомобільному транспорті» на третьому (доктор філософії) рівні вищої освіти в НТУ, наведеної у таблиці 2 «Зведена інформація про викладачів» звіту самооцінювання, встановлено, що всі вони виконують 7–12 видів активності (проф. Прокудін Г.С. – 12; проф. Поліщук В.П. – 11; проф. Кунда Н.Т. – 9; проф. Хабутдінов Р.А. – 8; доц. Хмельов І.В. – 9; доц. Доброносова Ю.Д. – 7; доц. Гульчак О.Д. – 7; доц. Ширяєва С.В. – 7; доц. Горідько Н.М. – 7), передбачених п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених Постановою КМУ від 30.12.2015 р. №1187 (зі змінами). Причому, ці види активності мають відповідність із ОК, до викладання яких вони залучені. Аналогічний високий рівень академічної та професійної кваліфікації встановлений і щодо гаранта та членів робочої групи із забезпечення якості ОНП. Серед викладацького складу, який задіяний до реалізації ОНП, 3 доктори наук (33%) та 6 кандидатів наук (67%). ГЕР встановлює відповідність діяльності за цим підкритерієм та підтримує рекомендацію ЕГ щодо покращення публікаційної активності викладачів у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз даних.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Конкурсний відбір викладачів, який проводиться у ЗВО, ґрунтується на їх професіоналізмі і спроможності забезпечити викладання відповідно до цілей ОНП та регламентується «Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад» та «Положенням про конкурсну комісію по відбору кандидатів на заміщення вакантних посад». Він відбувається прозоро та відповідає діючим Законам України і підзаконним актам. ЗВО звертає особливу увагу на показники академічної та професійної кваліфікації претендентів на заміщення вакантних посад, що відповідають профілю випускових кафедр та предметній області освітніх програм, які на них реалізуються, що регламентується відповідним Положенням про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Залучення роботодавців до освітнього процесу продемонстровано на достатньому рівні. Водночас ГЕР звертає увагу на те, що вагомим аргументом, який підтверджує залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу є їх активна участь в роботі робочих груп із забезпечення якості ОНП, що відображається у відповідних протоколах засідань, де обов'язково мають відзначатись пропозиції роботодавців, процедури та результати їх врахування та реалізації в рамках діяльності за ОНП, яка акредитується. Засідання такої робочої групи мають проходити із певною періодичністю (рекомендовано не рідше 1 разу протягом року). Відповідно до Рекомендацій щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми, ефективним є залучення роботодавців, зокрема керівників кафедр, дослідницьких груп, наукових установ, які проводять фундаментальні та (або) практичні дослідження (відповідно до РНК).

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ЗВО достатньо залучає до аудиторних занять (викладання професійно-орієнтованих дисциплін або їх окремих змістовних модулів) професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Це підтверджується відповідними фактами, наведеними у звітах самооцінювання та ЕГ. За цим підкритерієм ГЕР наводить рекомендацію для ЗВО щодо залучення українських та закордонних вчених для викладання або окремих освітніх компонент, або їх змістовних модулів з певним визначеним обсягом годин.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Професійний розвиток викладачів регламентується відповідними нормативними документами ЗВО. Процес підвищення кваліфікації викладачів регламентується «Положенням про підвищення кваліфікації фахівців». В НТУ діють власні програми стажування (підвищення педагогічного рівня та опанування дистанційних форм навчання). Слід також відзначити активну участь викладачів НТУ у багаторічному міжнародному проекті Еразмус+ KA2 SmaLog, який передбачає мобільність здобувачів та викладачів з метою розвитку потенціалу вищої освіти. ГЕР рекомендує й

надалі розвивати внутрішню систему забезпечення якості з особливим акцентом на професійний розвиток викладачів.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Процедури, за якими ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності регламентуються Положення про преміювання співробітників. У цьому документі в основному передбачене матеріальне заохочення для осіб, які задіяні в адмініструванні або ж за виконання різноманітних встановлених планів діяльності. Водночас, немає конкретних диференційованих показників або видів діяльності (наприклад, публікація у періодичному наукометричному виданні; підготовка здобувача, який є переможцем наукового конкурсу чи олімпіади; підвищення індексу цитування тощо), за які відбувається гарантоване преміювання викладачів. Рекомендацією ГЕР для ЗВО за цим підкритерієм є удосконалення Положення щодо матеріального заохочення науково-педагогічних, педагогічних, наукових, інженерно-технічних працівників, а також аспірантів та докторантів (поза межами доплат та надбавок, які гарантовані державою). Це, безумовно, стимулюватиме розвиток викладацької майстерності і забезпечить прозорість відносин між працівниками та адміністрацією факультету і ЗВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Наявне матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення є достатнім для якісного провадження освітнього процесу за ОНП зі спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)» на третьому (доктор філософії) рівні вищої освіти. Навчальний процес забезпечений навчальними площами, мультимедійними аудиторіями, спеціалізованими кабінетами та комп'ютерними класами. ЕГ також підтверджує достатній рівень фондів та електронних ресурсів бібліотеки. Для навчання та провадження досліджень використовується спеціалізоване обладнання та програмне забезпечення, яке вдалось придбати за рахунок грантових коштів, отриманих за результатами реалізації міжнародних освітніх проектів.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

У звітах самоаналізу та ЕГ відзначено, що ЗВО забезпечує вільний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів (доступ до фондів бібліотеки, безоплатний доступ до електронних журналів, баз даних тощо) на достатньому рівні. Це дає можливість забезпечувати якісний освітній процес та супровід наукових досліджень, ґрунтуючись на сучасних теоретичних та практичних підходах. Загалом, ГЕР підтверджує відповідність за цим підкритерієм.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Задоволеність студентів освітнім середовищем, його безпечність для їх життя і здоров'я є на достатньому рівні, що було підтверджено на зустрічах ЕГ із здобувачами вищої освіти. У ЗВО достатня інфраструктура, яка дозволяє моніторити здоров'я учасників навчального процесу, забезпечити їх фізичний та моральний розвиток.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ЗВО забезпечує різні форми підтримки здобувачів вищої освіти, зокрема: – освітня підтримка відбувається в контексті питань організації навчання та викладання і ґрунтується на студентоцентризмі, забезпеченні доступу до якісного освітнього середовища, вибору індивідуальних освітніх траєкторій тощо; – організаційна підтримка реалізується через взаємовідносини здобувачів із керівниками, викладачами та адміністрацією кафедр та ЗВО; – інформаційна підтримка полягає у забезпеченні безкоштовного доступу до інформаційних ресурсів бібліотечного фонду, нормативно-правової бази університету та інших навчальних ресурсів і сервісів; – консультативна підтримка полягає у наданні допомоги та інформуванні через автоматизовану систему керування навчальним процесом, керівників кафедр, за якими закріплені здобувачі та завідувача аспірантури університету; – соціальна підтримка реалізується шляхом проведення психологічних та медичних консультацій, а за необхідності – надання матеріальної та психологічної допомоги. Основне місце в організації освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки відводиться відділу аспірантури та докторантури.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У ЗВО створені достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами щодо доступу до освітнього середовища. Це підтверджується фактами існування відповідного технічного забезпечення та організації освітнього процесу через платформи дистанційного навчання. Рекомендацією тут є постійний моніторинг рівня задоволеності такими умовами серед зазначених здобувачів.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЗВО проводить постійну та послідовну політику з дотримання процедур вирішення конфліктних ситуацій, що підтверджується відповідною нормативною базою та забезпеченням функціонування окремих спеціалізованих підрозділів. Тут діють Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності Національного транспортного університету, Положення про функціонування у Національному транспортному університеті «Скриньки довіри» з питань запобігання виникнення конфліктних ситуацій, Антикорупційна програма Національного транспортного університету. У звітах самооцінювання та ЕГ відзначається, що протягом періоду провадження освітньої діяльності за ОНП «Транспортні технології на автомобільному транспорті» з підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти конфліктних ситуацій не було.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У ЗВО процедура перегляду ОП регламентується такими внутрішніми нормативними документами, як Положення про освітні програми в Національному транспортному університеті, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та Положення про стейкхолдерів освітніх програм Національного транспортного університету. Зі звітів самооцінювання та ЕГ встановлено, що перегляд ОНП відбувається 1 раз протягом року, як правило не пізніше як за 1 місяць до початку її реалізації. Незважаючи на це, відповідно до п. 6.5 Положення про освітні програми, яке чинне в НТУ, перегляд освітніх програм здійснюється раз на 5 років, що є негативною практикою. Моніторинг та перегляд ОНП відбувається за результатами «анкетування, розгляду відгуків на ОНП, аналізу проблем на міжкафедральних засіданнях робочої групи, аналізу ОНП на відповідність існуючим нормативним актам» тощо. Існують практики врахування побажань та рекомендацій роботодавців та здобувачів. У звітах самооцінювання та ЕГ наведено недостатньо документальних фактів, які підтверджують існування системного підходу під час оновлення (перегляду) ОНП.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Зі звітів самооцінювання та ЕГ встановлено, що існують реальні факти залучення здобувачів ОНП «Транспортні технології на автомобільному транспорті», а також органів громадського самоврядування ЗВО (Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених університету) до процесів обговорення та перегляду її структури та змісту. Це підтверджується відповідними результатами опитувань, а також з результатів співбесіди зі здобувачами, під час яких вони відзначають, що їх пропозиції враховуються під час перегляду ОНП. Тут рекомендацією ГЕР є постійне залучення здобувачів до діяльності робочої групи із забезпечення якості ОНП, за результатами засідань якої оформляються відповідні протоколи, де чітко відзначаються пропозиції та рекомендації не лише здобувачів, але й інших стейкхолдерів, а також способи та терміни імплементації цих пропозицій та рекомендацій.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Наведеними фактами підтверджується залучення представників роботодавців до реалізації практичної частини ОНП, які мають у подальшому свої бачення щодо формування її фахових компетентностей та програмних результатів навчання. Враховуючи, що ОНП функціонує на третьому (доктор філософії) рівні вищої освіти, рекомендується більше залучати до процесу її періодичного перегляду експертне середовище з інших ЗВО, в тому числі і закордонних, науково-дослідних інститутів тощо.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Зі звіту ЕГ встановлено, що систематизованої конкретної інформації щодо опитування випускників ОНП немає. Інструментом комунікації з випускниками, який переважно застосовується в НТУ, є організація зустрічей випускників між собою, а також частковий моніторинг їх діяльності зі сторони деканату факультету транспортних та інформаційних технологій Національного транспортного університету. Водночас відсутні будь які приклади імплементації результатів цих зустрічей у відношенні до функціонування ОНП «Транспортні технології на автомобільному транспорті». Не конкретизовано також питання кількості випускників програми на час акредитації.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

ЗВО приділяє значну увагу системі забезпечення якості. Вона реалізується та постійно удосконалюється у всіх сферах освітнього процесу і направлена на якість надання послуг, які ґрунтуються на принципах студентоцентризму. Вважаємо, що ЗВО має постійно (хоча б 1 раз протягом року) моніторити і перевіряти рівень діяльності за ОНП із залученням фахівців інших структурних підрозділів (внутрішній аудит). Навіть якщо під час функціонування ОНП слабких сторін протягом деякого періоду не виявлено, то у будь якому випадку можуть існувати внутрішні та зовнішні ризики.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОНП «Транспортні системи» за третім (доктор філософії) рівнем вищої освіти є первинною.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

За результатами звіту ЕГ встановлено, що в академічній спільноті ЗВО спостерігається достатній рівень комунікацій серед учасників освітнього процесу, сформована культура якості, яка створює можливості для розвитку та удосконалення освітньої діяльності за ОНП, яка акредитується.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Більшість внутрішніх нормативно-правових актів, які діють у ЗВО є легкодоступними для учасників освітнього процесу. Правила і процедури викладені в документах, доступ до яких забезпечується шляхом розміщення їх на офіційному сайті ЗВО.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкти освітніх програм знаходяться у розділах «Проєкти освітніх програм» (<http://www.ntu.edu.ua/studentam/proekti-osvitnih-program/>) та «Акредитація освітніх програм» (<http://www.ntu.edu.ua/akreditatsiya/>). Пропозиції до освітніх програм, зокрема і до ОНП «Транспортні технології на автомобільному транспорті», можна подавати шляхом заповнення спеціальної форми на сайті ЗВО. ЕГ та ГЕР рекомендують висвітлювати у відкритому доступі зауваження та пропозиції, які висловлюються учасниками обговорення ОНП, а також результати рішень, які прийняті під час цих обговорень.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Інформація про ОНП, навчальні плани та робочі програми (силабуси) зі спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)» для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти систематизована і оприлюднена на веб-сайті ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Відповідно до п. 27 «Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у ЗВО (наукових установах)», затвердженого Постановою КМУ від 23.03.2016 р. № 261 передбачено чотири складові освітньо-наукової програми, кожна із яких націлена на набуття аспірантами певних компетентностей: 1) зі спеціальності; 2) із загальнонаукового (філософського) світогляду; 3) з блоку універсальних навичок науковця, зокрема вміння організувати і проводити навчальні заняття, писати грантові пропозиції, застосовувати інформаційні технології в дослідницькій діяльності, управління проектами тощо; 4) володіння усною та письмовою англійською мовою. Відповідно до ОНП третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)», яка функціонує в НТУ, ці чотири складові відображено через такі ОК: 1) «Методологічні основи наукових досліджень проблем транспорту», «Моделі та методи оптимізації міжнародних вантажних перевезень в транспортних системах», «Інформаційне забезпечення учасників дорожнього руху», «Виробнича парадигма транспорту і системний аналіз реноваційної автотранспортної технології та вибіркової ОК; 2) «Основи психології та педагогіки вищої школи», «Формування системного наукового світогляду»; 3) «Науково-методичні основи концептуального розвитку транспортних технологій і систем», «Моделювання процесів в інтелектуальних транспортних системах», «Системний аналіз процесів мультимодальних перевезень», «Транспортна логістика міст», «Педагогічна практика»; 4) «Іноземна мова наукового спілкування». Передбачено, що окремо кожна із складових може підкріплюватись ОК, які здобувач має право обрати з переліку ОК інших спеціальностей ЗВО. Оскільки Стандарт вищої освіти для третього рівня із спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)» відсутній, такий розподіл можна вважати прийнятним. Зі звітів самооцінювання та ЕГ встановлено зв'язок між освітніми компонентами та тематикою досліджень здобувачів ступеня доктора філософії. Аналіз тем дисертаційних робіт аспірантів підтвердив їх кореляцію з обраними вибірковыми ОК. ЕГ та ГЕР рекомендують постійно оновлювати інформаційні ресурси освітніх компонент.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

ЕГ та ГЕР проаналізували відомості самооцінювання, інформацію про рівень наукової активності наукових керівників, які здійснюють підготовку здобувачів та встановили, що теми наукових досліджень аспірантів формуються відповідно до тематичного плану наукових досліджень та наукової теми кафедр та наукових керівників. Виходячи із цього, ЕГ та ГЕР підтверджують, що підготовка здобувачів ступеня доктора філософії відбувається в умовах існування критичної маси дослідників, які спільно працюють над науковою тематикою, об'єднаною в межах наукової спеціальності 05.22.01 «Транспортні системи».

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

У ЗВО організаційно та матеріально забезпечуються можливості для проведення та апробації результатів наукових досліджень, що підтверджується наявністю сучасних лабораторій для побудови та проведення випробувань. Забезпечується вільний доступ до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, а також безкоштовного інтернету. НТУ є видавцем фахових збірників «Вісник Національного транспортного університету», «Управління проектами, системний аналіз і логістика», які відповідають предметній області спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)». Наведені організаційні заходи у повній мірі задовольняють вимогам висвітлення результатів досліджень здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Окремо рекомендуємо розглянути доцільність організації у ЗВО міжнародних наукових заходів в межах предметної області спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)».

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

ЗВО забезпечує можливості для залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. ЕГ підтверджено факти участі викладачів у міжнародних стажуваннях та міжнародних конференціях. Особливу увагу у звітах самооцінювання та ЕГ зосереджено на реалізації міжнародного освітнього проєкту Еразмус+ KA2 SmaLog, проте він відноситься до другого (магістерського) рівня вищої освіти. Водночас, не наводиться жодного факту реалізації програм мобільності для здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за ОНП, яка акредитується. ЕГ та ГЕР рекомендують підвищувати рівень активності серед здобувачів та викладачів, задіяних у реалізації ОНП третього (доктор філософії) вищої освіти, до міжнародних наукових та освітніх програм і мобільності в межах предметної області спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)».

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Науково-педагогічні працівники випускових кафедр, які задіяні до реалізації ОНП третього (доктор філософії) вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» мають досвід виконання держбюджетних тем в

межах предметної області вказаної спеціальності. Водночас у звітах самооцінювання та ЕГ недостатньо уваги присвячено публікаційній активності здобувачів разом із їх науковими керівниками в межах виконання НДР.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

У ЗВО дотримання академічної доброчесності регламентується такими положеннями: «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в НТУ», «Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ». ЕГ встановлено, що за час функціонування ОНП «Транспортні технології на автомобільному транспорті» не виявлено жодного факту порушень академічної доброчесності ні серед здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, ні серед наукових та науково-педагогічних працівників, які задіяні до реалізації цієї ОНП.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Під час формування звітів самооцінювання значну увагу слід приділяти конкретним фактам рекомендацій, пропозицій, вимог тощо, які надходять від різних груп стейкхолдерів та опису способів їх врахування (або відхилення) під час реалізації ОНП; 2. Рекомендуємо у тексті Стратегії НТУ взамін терміну «студент» вживати термін «здобувач вищої освіти» з таким означенням: «особа, яка навчається у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації» (пункт 11 частини першої статті 1 Закону України «Про вищу освіту»).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Щодо назви ОК «Основи психології та педагогіки вищої школи», то ГЕР вважає, що для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти у назві навчальної дисципліни вживати «основи» недоцільно, а під час її викладання надавати поглиблені знання. 2. Рекомендуємо впорядкувати процедуру вибору ОК для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти у відповідних нормативних документах ЗВО та розміщувати повну та вичерпну інформацію для таких здобувачів на сайті ЗВО у закладі «Аспірантура і докторантура». 3. Рекомендуємо постійно моніторити навантаження здобувачів під час формування обсягів індивідуальних завдань та контрольних заходів, оскільки значну частку часу вони мають приділяти виконання наукової складової ОНП (експериментальні дослідження, написання публікацій тощо).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Рекомендацією ГЕР є покращення діяльності в межах ОНП щодо започаткування програм міжнародної академічної мобільності для здобувачів третього (доктор філософії) рівня вищої освіти в межах предметної області спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)», а також мотивування здобувачів до поглиблення знання та володіння іноземними мовами, що в подальшому розширить можливості їх доступу до міжнародних наукових баз даних та світової наукової спільноти. 2. Покращити мотивацію здобувачів щодо набуття навиків, здобутих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Під час формування звітів самооцінювання, особливо щодо програм третього (доктор філософії) рівня вищої освіти, значну увагу звертати на публікаційну активність здобувачів. 2. Покращити рівень використання в навчальному процесі матеріалів електронних ресурсів для самостійної роботи здобувачів освіти на платформах дистанційного навчання, зокрема Moodle.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. ГЕР рекомендує уникати невалідних методів контролю навіть за умови, якщо вони частково присутні у навчальній дисципліні, а також уникати розбіжностей між критеріями оцінювання з окремих ОК, які наведені у робочих навчальних програмах дисциплін та силабусах. 2. Рекомендуємо проводити контрольні заходи у вигляді тестування із використанням модульних об'єктивно-орієнтованих динамічних навчальних середовищ з автоматичним встановлення кінцевого результату. Це сприятиме підвищенню рівня об'єктивності під час визначення результатів навчання.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Вагомим аргументом, який підтверджує залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу є їх активна участь в роботі робочих груп із забезпечення ОНП, що відображається у відповідних протоколах засідань, де обов'язково мають відзначатись пропозиції роботодавців, процедури та результати їх врахування та реалізації в рамках діяльності за ОНП, яка акредитується. Засідання такої робочої групи мають проходити із певною періодичністю (рекомендовано на рідше 1 разу протягом року). 2. Рекомендуємо розробити новий нормативний документ ЗВО щодо матеріального заохочення науково-педагогічних, педагогічних, наукових, інженерно-технічних працівників, а також аспірантів та докторантів. Це стимулюватиме розвиток викладацької майстерності і забезпечить прозорість відносин між працівниками та адміністрацією факультету і ЗВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Рекомендацію ГЕР є постійний моніторинг рівня задоволеності умовами для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами і щодо доступу до освітнього середовища, і щодо забезпечення соціальним житлом.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Рекомендуємо постійно залучати здобувачів до діяльності робочої групи із забезпечення якості ОНП, за результатами засідань якої оформляються відповідні протоколи, де чітко відзначаються пропозиції та рекомендації не лише здобувачів, але й інших стейкхолдерів, а також способи та терміни імплементації цих пропозицій та рекомендацій. 2. Вважаємо, що ЗВО має постійно (хоча б 1 раз протягом року) моніторити і перевіряти рівень діяльності за ОНП із залученням фахівців інших структурних підрозділів (внутрішній аудит). Навіть якщо під час функціонування ОНП слабких сторін протягом деякого періоду не виявлено, то у будь якому випадку можуть існувати внутрішні та зовнішні ризики.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Рекомендуємо більше уваги приділити питанням висвітлення інформації на сайті ЗВО про унікальність даної ОНП в аспекті відображення всіх наукових, організаційних, навчально-методичних, міжнародних особливостей її реалізації, досягнень здобувачів та викладачів. 2. Рекомендуємо висвітлювати у відкритому доступі зауваження та пропозиції, які висловлюються учасниками обговорення ОНП, а також результати рішень, які прийняті під час цих обговорень.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Рекомендуємо підвищувати рівень активності серед здобувачів та викладачів, задіяних у реалізації ОНП третього (доктор філософії) вищої освіти, до міжнародних наукових та освітніх програм і мобільності в межах предметної області спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)».

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Заява про самовідвід_Савенко.pdf</i>	yk5TWTekO/d9pAZDnpmElltbNEzomYyDnlTpM4y3 FN0=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

САМОРОДОВ ВАДИМ БОРИСОВИЧ